

# Posudek oponenta diplomové práce

**Téma:** Čas jako právní kategorie

**Autorka:** Aneta Wojnarová

**Oponent diplomové práce:** doc. JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce předložená k obhajobě Anetou Wojnarovou je zaměřen na téma značně tradiční, přesto však velmi podnětné a zajímavé. Lze pouze souhlasit s autorkou, že čas se prolíná nejen celým právem, ale nepochybně celým lidským životem. V poměrech občanského práva se pak běh času projevuje ve většině institutů. Některé z nich jsou pak s plynutím času spojeny zcela neodmyslitelně. Jakkoliv se tedy ve svém souhrnu jedná vesměs nepochybně o tradiční instituty, je jistě možné považovat zpracování diplomové práce, která se má zabírat právě plynutím času za více než vhodné a podnětné.

Samotná práce je s ohledem na své zadání nutně průřezová. Autorka v textu postupně probírá jednotlivé instituty související s pojmem času. Na úvod se poměrně obsáhle seznamuje s pojmem právní skutečnosti. Následně však již přistupuje k vymezení samotného času jako právní skutečnosti. Postupně se tu zabírá pojmem času, jeho vyjádřením (tedy zejména dobami a lhůtami) a následně plynutím času a jeho počítáním. Na tyto úvodní partie již navazuje výklad zacílený na tři základní instituty, v nichž se plynutí času projevuje v občanském právu patrně nejvýrazněji. Předmětem bližšího zkoumání je tedy postupně promlčení, prekluze a vydržení. Celý výklad je zakončen shrnujícím závěrem. Jde o přístup, který se zdá být logickým. Současně je třeba podotknout, že výklad autorky je přehledný a vyvážený. Dílčí výhrady je tak možné učinit jen k některým aspektům předloženého expoé. Na prvním místě je to poměrně široká pozornost, která je věnována vstupním tématům. Je například otázkou, zda v diplomové práci daného zaměření definovat a vymezovat detailním způsobem pojem právního jednání či dalších právních skutečností, které se samotným pojmem času souvisejí spíše okrajově. Za druhé je třeba podotknout, že zvolené rozpětí výkladu nutí autorku mnohdy ke značně popisnému stylu výkladu. Je nepochybné, že mnohá témata akcentovaná v práci by mohla být námětem pro zpracování samostatné diplomové práce (například samotné promlčení, ale nepochybně i vydržení). Řada traktovaných informací je tak čtenáři podána v poměrně přehledné, přesto však velmi stručné a místy až zkratkovité podobě, což je poněkud škoda. Uvedený přístup současně autorku občas nutí až k nemístným zjednodušením hraničících s věcnou správností. Tak například je možné poukázat na její výklad k pojmu vydržení. Autorka zde podává přehled podmínek vydržení v základní podobě. Bez bližšího zamyšlení tak kupříkladu konstatuje, že podmínkou vydržení je řádná držba, což je sice v konečném důsledku patrně pravdivé tvrzení, nicméně zákoník tuto podmínku výslovně nestanoví. U mimořádného vydržení zase dodává, že: „Znovuzavedením tohoto institutu dochází k zásadní změně koncepce držby vlastnického práva, neboť zde nyní hraje důležitou roli nejen držba věci, ale také držba práva.“, což je poněkud nejasná myšlenka, neb držet lze dle platné úpravy toliko právo a tudíž i vydržet lze jen právo, ať již jde o vydržení řádné či mimořádné. Současně u mimořádného vydržení počítá z pohledu kvalifikace držby s jedinou

podmínkou, kterou je poctivá držba. Dle autorky zde není potřebný platný právní důvod. Pomineme-li, že čtenáři blíže nesdělují, zda je vyžadována držba pravá (jako je tomu v případě řádného vydržení), je patrné, že zákonodárce nepožaduje poctivou držbu, ale pouze to, aby držitel nebyl prokázán nepoctivý úmysl. Ke zjednodušujícím tvrzením je možné řadit i konstatování na s. 24, že se nepromlčují osobnostní práva samotná (což je jistě příhodné tvrzení). Závěrem práce své tvrzení ovšem do značné míry popírá, když uvádí, že předmětem promlčení jsou zejména majetková práva a některá práva osobností (s. 51). Některá vyjádření nejsou zcela přehledná. Na s. 25 autorka kupř. tvrdí, že: „Promlčení lze rozlišovat na 2 fáze – marné uplynutí promlčecí lhůty a uplatnění či neuplatnění práva dlužníka u soudu, tj. podání námítky promlčení.“ Autorka naštěstí v dalším výkladu obě fáze blíže vysvětluje, jinak by se mohlo zdát, že marné uplynutí neuplatněním u soudu je okolností stojící na straně dlužníka a nikoliv věřitele. Občas není zcela sjednocena terminologie (např. nejednotné užívání pojmu „stavení“ a „stavění“ lhůty).

V práci používá řadu odborných zdrojů, jejichž užití se projevuje v poměrně obsáhlém citačním aparátu, jímž je práce doplněna. Citováno je v základu v intencích platné citační normy. V případě kolektivního díla však mělo být patrně lépe zvýrazněno, kdo je autorem konkrétních pasáží (jedná se připomínku vztaženou zejména na používání komentářů). Jistým negativem je také užívání značného množství publikací učebnicového charakteru, což pochopitelně ovlivňuje ráz podaného výkladu.

Formální úroveň zpracování je na odpovídající úrovni. Autorka se dopouští pouze omezeného množství prohřešků proti pravidlům pravopisu a interpunkce, jejichž celkový počet žádným výraznějším způsobem neovlivňuje výsledný dojem z práce.

S ohledem na vše výše uvedené je možné konstatovat, že předložená práce splňuje všechna základní kritéria kladená na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Jakkoliv je možné mít k odevzdanému textu některé dílčí připomínky, jedná se v souhrnu o konzistentní text zaměřený ve zcela převážném rozsahu na zvolené téma. Autorka rovněž prokazuje dobré osvojení zvolené problematiky. Práci proto k obhajobě doporučuji.

V rámci obhajoby by se autora mohla zaměřit zejména na své úvahy *de lege ferenda* vztažené k v práci probíraným institutům.

V Plzni dne 17. května 2024

doc. JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.